

Nadruk verboden

PRIJS VOOR NIET-LEDEN f 5,—

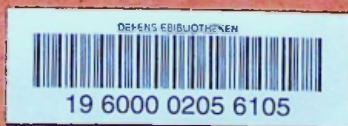
MARS IN CATHEDRA

INHOUD DER VERSLAGEN
1865—1968

KONINKLIJKE VERENIGING
TER BEOEFENING
VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

OPGERICHT 6 MEI 1865

Secretariaat: Postbus 7100, Amsterdam

VOORWOORD

De verslagen van onze Vereniging zullen in het vervolg worden opgenomen in de uit te geven kwartaalberichten, die in de plaats zullen komen van het tot dusverre gebruikelijke Wetenschappelijk Jaarbericht. Daarmee wordt een lange traditie afgesloten, maar breekt tevens een nieuw tijdperk aan. Ter ondersteuning daarvan heeft het bestuur besloten een overzicht in druk te doen verschijnen van de sedert 1865 verschenen verslagen en andere uitgaven. Daarbij is een dankbaar gebruik gemaakt van het in 1955 verschenen overzicht van hetgeen in de eerste 90 jaren van het bestaan onzer Vereniging het licht zag.

Teneinde een verbinding te leggen tussen verleden en toekomst is voor dit overzicht de titel „*Mars in Cathedra*” gekozen, die ook het gedenkboek bij het 100-jarig bestaan sierde en waaronder ook onze kwartaalverslagen zullen verschijnen. Bij het vorige overzicht veroorloofde de toenmalige voorzitter Generaal Calmeijer zich in enkele voetnoten de invallende gedachten vast te leggen, waartoe de doorlezing hem aanleiding gaf. Wij hebben die noten laten staan en ik heb mij verstout dit voorbeeld van ons huidige erelid te volgen voor wat betreft het tijdvak 1956–1968.

Tot slot wil ik met instemming uit het voorwoord bij de eerste editie de volgende zinsnede citeren:

„Het overzicht vormt een verantwoording van hetgeen de Vereniging heeft gepresteerd en wij geloven, dat de kwalificatie 'trouw en met ere' hierop kan worden toegepast. Trouw aan de bedoeling van de oprichter om heldere begrippen omtrent het Krijgswezen te verspreiden en met ere vanwege de vele eminente sprekers, die daartoe hebben bijgedragen”.

E. R. d'ENGELBRONNER

Generaal-Majoor van de Generale Staf b.d.

Voorzitter van de
Koninklijke Vereniging ter beoefening van
de Krijgswetenschap.

In dit overzicht zijn de Wetenschappelijke Jaarberichten die in de loop der jaren zijn verschenen niet opgenomen, evenmin als de zgn. „Vertalingen en Overdrukken”, die in het tijdvak 1892–1902 plachten te verschijnen.

Korte Aanwijzing van de Inhoud der Verslagen en andere uitgaven van vorige jaren

1865—1866

1. *J. W. van Sypesteyn*. De bestemming van het Nederlandsche leger.
2. *P. G. Booms*. Krijgskundige beschouwingen over het Deensche leger tijdens zijn jongste oorlogen, en terugblik op het Nederlandsche.
3. *J. L. Nierstrasz*. De bestemming der Nederlandsche Marine.
4. *T. J. Stieltjes*. Beschouwingen over de verdediging van Denemarken in 1864.
5. *A. W. P. Weitzel*. Denkbeelden over de verdediging van Java.
6. *W. Boers*. De vereeniging van het Nederlandsche leger in Europa met dat in Indië is noodig, en op eene eenvoudige en weinig kostbare wijze tot stand te brengen.¹⁾
7. *S. E. J. Roorda van Eijsinga*. Eenige opgegeven punten: Oorlog, Staande legers, Militie en Volkswapening.

1866—1867

1. *J. C. C. den Beer Poortugael*. De schurterij in Nederland.
2. *T. J. Stieltjes*. De Militie.
3. Nadere discussie over 2.
4. *P. M. Netscher*. Over de vereeniging van het leger hier te lande met het Indische.
5. *J. K. H. de Roo van Alderwerelt*. Algemeene dienstplicht.
6. Discussie over 5.
7. *J. H. Kromhout*. Over het in staat van verdediging stellen van een fort, gelegen in eene inundatie.

1867—1868

1. *Dr M. W. C. Gori*. De militaire geneeskundige dienst in Noord-Amerika, in zooverre de daar gevolgde beginselen en verkregen resultaten voor Nederland van belang zijn te achten.
2. *T. J. Stieltjes*. Bestrijdingen van eenige dwalingen, voorkomende in de nieuwste geschriften over de verdediging van Nederland.
3. Discussie over 2.
4. *L. Mulder*. De vereeniging tot verleening van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog.

¹⁾ Zie ook 1866/67, 1891/92 en 1898/99. Toen de geesten hiervoor in 1945 eindelijk rijp waren, was het getij verlopen.

5. *J. L. Nierstrasz*. Beschouwingen over de maritime strijdmiddelen van den tegenwoordigen tijd.

6. *A. J. Voorduin*. Beschouwingen over het gebruik van het leger in tijd van vrede, tot het arbeiden aan verdedigingswerken van blijvenden aard.

7. *Jhr F. de Casembroot*. Vluchthavens in Oost-Indië.

T. J. Stieltjes. Over versperren van zeegaten.

1868—1869

1. *Dr M. W. C. Gori*. De verbetering van het lot van den soldaat.

2. *T. J. Stieltjes*. De kustverdediging.

3. *C. E. A. Vigelius*. Een wandeling langs den IJsel (Eerste gedeelte).¹⁾

4. Discussie over 2.

5. *C. E. A. Vigelius*. Een wandeling langs den IJsel. (Tweede gedeelte).

6. *C. A. Jeekel*. Eenige mededeelingen omtrent de gietstaalfabriek van den heer Krupp te Essen.

7. *H. E. Beekman*. Over torpedo's.

8. *H. Dyserinck*. Eenige beschouwingen naar aanleiding van de somwijlen geuite meening: „De uitvinding van het zware en getrokken geschut, de pant-serschepen, en de torpedo's en versperringen is een ramp voor kleine staten”, met uitbreiding tot een algemeene blik over de verdedigingsmiddelen van Nederland aan de land- en zeezijde.

1869—1870

1. Discussie over 3 en 5 van 1868—1869.

2. Discussie over:

a. Verdeeling van arbeid is de grondslag, waarop de inrichting der staande legers rust. In hoeverre werkt thans nog dat beginsel vóór- en nadeelig op de inrichting der krijgsmacht gedurende lange jaren van vrede?

b. Hoe kan, behoudens dit beginsel, de aansluiting van het eigenlijke staande leger aan eene volkswapening verkregen worden, en het nadeel weggenomen, dat uit te ver gedreven verdeeling van arbeid voortvloeit?

c. In welke mate kunnen de vrijwillige oefeningen der burgerij in den wapenhandel en in de krijgswetenschappen medewerken tot verhooging der weerbaarheid?

d. In hoeverre kunnen zij bijdragen tot bezuiniging op de uitgaven voor de verdediging?

Ingeleid door *T. J. Stieltjes*.

3. Discussie over:

a. Wat zal Nederland doen als zijne vrijheid wordt bedreigd? Bestaat er mogelijkheid, dat die vrijheid zal worden bedreigd? Zullen wij altijd tijdig vooruit kunnen weten, of er gevaar bestaat?

b. Welke verdedigingswijze verdient voor Nederland de voorkeur: de ver-

¹⁾ Zie ook 1869/70, 1871/72 en 1876/77. Geheel uit de tijd geraakt, thans weer actueel. (1955).

dediging voet voor voet of de geconcentreerde verdedigingswijze; zoowel bij een rechtstreekschen aanval als bij het handhaven der onzijdigheid?

c. Welke liniën en sterkten zijn voor de eerste, welke bij de laatste verdedigingswijze noodig? In hoeverre voldoen de bestaande liniën aan de vereischten, wat is daarin overbodig, wat moet nog worden daargesteld?

d. Welke levende strijdkrachten bezitten wij thans volgens de wet? Op welke wijze kan men de bestaande gebreken verhelpen, zonder in andere te vervallen, voornamelijk met het oog op eene snelle mobilisatie en beter verband tusschen het staande leger en de schutterij en eene meer voldoende oefening der laatste? Ingeleid door *W. Hoogenboom*.

4. *J. Schraver*. Beschouwingen over:

a. De tegenwoordige krijgswaarde onzer troepen – soldaten en ondergeschikt kader der infanterie en schutterij – en waarmede wij dus bij een eventueelen oorlog vermoedelijk in het veld verschijnen.

b. In hoofdtrekken: de middelen om die krijgswaarde te verhoogen en meer aan de roeping onzer soldaten – de landsverdediging – te doen beantwoorden.

5. *C. A. Jeekel*. Beschouwingen over den vroegeren en hedendaagschen zeeoorlog.

6. *A. Pompe*. Krijgskundige beschouwingen van den veldslag van Langensalza 27 Juni 1866.

1870–1871

1. *Dr W. Krol*. De hygiëne, het middel tot het behoud van den gewonden, tot herstel van den zieken soldaat.

2. *J. H. Kromhout*. De inundatiën in het algemeen en die van Nederland in het bijzonder.

3. Discussie over 2.

4. *W. Hoogenboom*. Behandeling van eenige punten betreffende de verbeteringen, die dringend noodig zijn in de organisatie, mobilisatie, en oefening der levende strijdkrachten.

5. *T. J. Stieltjes*. Het beleg van Leiden in 1574.

6. *F. A. V. W. H. van Tuerenhout*. De invoering van het Pruisische systeem van legervorming in ons land is mogelijk.

Zij is in het belang èn van den staat, èn van den burger, èn van het leger.

7. *C. A. Jeekel*. Beschouwingen over den vroegeren en hedendaagschen zeeoorlog. (Vervolg van 5 in 1869–1870).

8. Discussie over 6.

9. *A. Pompe*. Over de betrekkelijke waarde der passieve en actieve verweermiddelen bij verdedigende oorlogvoering.

1871–1872

1. Discussie over 9 van 1870–1871.

2. Vervolg van de discussie over 6 van 1870–1871.

3. *C. A. F. Vigelius*. Beschouwingen omtrent eenige punten, rakende de IJssel-verdediging.

4. *W. J. Knoop*. Over het bombardement als aanvalsmiddel tegen eene vijandelijke stelling.

W. J. Knoop. De Fransche volkswapening in het tweede gedeelte van den Fransch-Duitschen oorlog in 1870.

5. *K. Eland*. Eenige hoofdpunten uit de geschiedenis van den vestingbouw, en opgave van sommige vereischten, waaraan vestingen tegenwoordig moeten voldoen.

6. *Jhr J. D. Six*. Eenige denkbeelden omtrent het militaire gebruik onzer spoorwegen.

7. Discussie over 3.

1872—1873

1. Vervolg van de discussie over 6 van 1870—1871.

2. *J. Drabbe*. Bijdrage tot de critiek omtrent de belegering van Straatsburg.

3. *W. L. de Petit*. Over de oefening en vechtwijze der hedendaagsche infanterie.

4. *A. Kool*. Eenige beschouwingen over de taktiek der cavalerie en artillerie en over die der verbonden wapens.

5. *C. L. W. Moorrees*. Is de invoering der mitrailleurs hier te lande gewenscht en noodzakelijk?

6. Discussie over 3 en 4.

7. *J. C. C. den Beer Poortugael*. De verovering van het eiland Alsen in den Deensch-Duitschen oorlog van 1864, hoofdzakelijk als studie voor den overtocht van breede rivieren of zeearmen.

1873—1874

1. *J. Drabbe*. Over het leger in den Staat en in de Maatschappij.¹⁾

2. *W. L. de Petit*. Iets over de waarde en de verdedigbaarheid der vestingen in de hedendaagsche oorlogvoering.

3. *F. E. L. A. Abel*. Eenige denkbeelden over de betekenis van vestingen in de tweede helft der negentiende eeuw.

4. *F. de Bas*. Over de grondslagen van de topografische en militaire kaart van het koninkrijk der Nederlanden.

5. Discussie over 3.

6. *Jhr J. D. Six*. Over dr L. von Stein's Leer der Krijgsregeling als deel der staatsleer.

7. *Dr M. W. C. Gori*. Over den vooruitgang in de militaire geneeskunde, naar aanleiding van de wereldtentoonstelling te Weenen in 1873.

¹⁾ Nog altijd een brandende en in ons land nimmer bevredigend opgeloste kwestie. Zie ook 1877/78, 1880/81, 1883/84, 1891/92, 1903/04, 1904/05 en 1907/08.

1874—1875

1. *W. Hoogenboom*. Op welke wijze moeten wij ons tot den oorlog voorbereiden en hoe moeten wij dien in het algemeen voeren?
2. *Jhr A. G. Alting von Geusau*. De artillerist in onze dagen.
3. Discussie over 2.
4. Discussie over 1.
5. *F. L. Carré*. Is bij de tegenwoordig aan het leger te stellen eischen de oefeningstijd bij het Nederlandsche leger lang genoeg, opdat het te zijner tijd aan zijne roeping volkomen zal kunnen beantwoorden?
6. *C. J. Marinkelle*. Denkbeelden over het verdrijven eener landing op de Hollandsche kust.
7. *Dr M. W. C. Gori*. Bijdrage tot de kennis der legerverpleging.
8. Discussie over het subsidie aan Pro Patria.
9. Discussie over 1 en 6.

1875—1876

1. Discussie over een reglemensherziening.
2. *Mr H. van der Hoeven*. Opmerkingen over den militairen rechter voor de landmacht (samenstelling, rechtsmacht, rechtspleging) en over de raden van eer (duel).
3. *P. J. B. C. Robidé van der Aa*. Over de codificatie van het oorlogsrecht en het ontwerp der Brusselsche conferentie in 1874.
4. *A. Elink Sterk*. Over de inundaties van de Amsterdamsche linie in Rijnland.
5. Discussie over 2.
6. *Dr H. A. Zegers*. Over de physische veranderingen, die geweerkogels in het algemeen op hunnen weg en bij het ontmoeten van weerstanden ondergaan.
7. *J. P. Koster*. Legerverpleging in het algemeen en die van het Nederlandsche leger in het bijzonder.
8. *S. A. Lutz*. Over het gebruik der infanterie, artillerie en cavalerie voor en in het gevecht.

1876—1877

1. *C. J. Smith*. De verdediging van het Zuider-frontier en van het Noorder-frontier door de marine in verband met de kustbatterijen, torpedo's en touwversperringen.
2. Discussie over 1.
3. *J. P. Bredius*. Alleen door een degelijk verband tusschen militie en schutterij is, onder onze bestaande grondwet, algemeene dienstplicht in te voeren.
4. *W. Hoogenboom*. Wat moet verstaan worden onder localiseering der militie; waarop moet bij de locale indeeling der militie worden gelet; welke zijn de voordeelen der localiseering? Opgehelderd door eene toepassing van een localisatiestelsel op ons land.

5. *A. Pompe*. De kaderquaestie.¹⁾
6. *T. J. Stieltjes*. Welke middelen zijn practisch bruikbaar tot tijdelijke opstuwing van de wateren der rivieren de Lek, de Geldersche IJssel en de Maas boven Woudrichem?²⁾
7. *J. Drabbe*. Over de nieuwere staathuishoudkundige wetenschap in hare betrekking tot het leger.

1877—1878

1. *J. D. Veegens*. Leger en Maatschappij.
2. *C. D. H. Schneider*. Overzicht van den veldtocht van het Russische leger in Europeesch Turkije in 1877.
3. *M. C. U. Huber*. Het wetenschappelijk onderwijs bij de korpsen.
4. *A. L. W. Seyffardt*. De vestingoorlog binnenskamers.
5. *C. A. Jeekel*. De schutterij.
6. Discussie over 7 van 1877—1878.
7. *M. Cohen Stuart*. De richting en de bouw van de spoorwegen in Noord-Holland benoorden het Noordzeekanaal, beschouwd in verband met de defensie.

1878—1879

1. *C. J. Smith*. Onze Marine bij de kustverdediging.
2. *F. A. V. W. H. van Tuerenhout*. De schietoefeningen onzer infanterie.
3. *J. T. T. C. van Dam van Isselt*. De opleiding tot officier en het middelbaar onderwijs ten behoeve van het leger.
4. *G. F. W. Borel*. De Indische brigade, hare samenstelling, bewapening, bestemming, enz.
5. *B. R. F. van Vlijmen*. De verdediging van Noord-Holland tegen een aanval van de zijde der Noordzee.
6. *M. H. J. Plantenga*. Het strategisch verloop van den veldtocht van 1866 in Italië tot aan den slag bij Custoza (schets eener actieve landsverdediging).
7. *W. Rooseboom*. De handhaving onzer neutraliteit in verband met de Wester-Schelde.

1879—1880

1. *W. E. A. Wüppermann*. Beschouwingen over de organisatie, dislocatie, oefening en werkring der Nederlandsche ruitery.
2. *A. Kool*. Inleiding van de discussie over 3 van 1878—1879.
3. *Dr M. W. C. Gori*. De militaire geneeskundige organisatie en de geneeskundige dienst te velde.
4. *G. E. V. L. van Zuijlen*. Het wenschelijke van een krijgsverbond met Zuid-Nederland.³⁾

¹⁾ „Es ist eine alte Geschichte, doch bleibt sie immer neu,....“ Zie ook 1906/07, 1908/09 en 1928/29.

²⁾ Welk een vooruitziende blik!

³⁾ De Benelux-gedachte in kiem. Zie ook 1906/07.

5. *R. H. Eijssonijs de Waal*. De dienstplicht in Nederland.
6. *W. L. de Petit*. Metz-Bazaine. 1e Gedeelte: De Maarschalk Bazaine van zijne benoeming tot opperbevelhebber van het Rijnleger tot aan den 1sten September 1870, toen het lot van dat leger onafscheidbaar van dat der vesting Metz was geworden.
7. *C. P. van Pommeren*. De eerste periode van den veldtocht der Oostenrijkers in Bosnië in 1878.

1880—1881

1. *A. L. W. Seyffardt*. Het gebruik van het Nederlandsche geschut bij de verdediging der Nieuwe Hollandsche Waterlinie.
2. *F. de Bas*. Het vraagstuk der cavalerie in Nederland en in Nederlandsch-Indië.
3. *F. H. Boogaard*. De middelen tot verzekering van het bezit van voldoende en deugdelijk kader voor ons leger.
4. *A. R. Krayenhoff van de Leur*. Het gebruik van de Infanterie bij de verdediging van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie.
5. *W. L. de Petit*. Metz-Bazaine. 2e gedeelte: De handelingen van den Maarschalk van den 1sten September 1870 tot en met de capitulatie.
6. *C. L. van Pesch*. Beknopt geschiedkundig overzicht van de ontwikkeling van het geschutwezen, gevolgd door eenige beschouwingen omtrent het hedendaagsche standpunt der artillerie.
7. *J. T. T. C. van Dam van Isselt*. De opleiding van den Officier overeenkomstig de behoeften van den Staat en de Maatschappij. Slotwoord aan den heer *A. Kool*. (Zie de verslagen 3 van 1878—1879 en 2 van 1879—1880).

1881—1882

1. *H. Dyserinck*. De stelling Helder.
2. *M. Onnen*. Het electricch licht en zijne toepassing bij de verdediging van Nederland.¹⁾
3. *W. Rooseboom*. Eenige beschouwingen omtrent de taak der cavalerie van kleine Staten bij het begin van een verdedigenden oorlog.
4. *L. Haremaker*. Algemeene beschouwingen over de zeeartillerie.
5. Discussie over de voordrachten: Het gebruik der artillerie en der infanterie bij de verdediging der Nieuwe Hollandsche Waterlinie (Nos. 1 en 4 van 1880—1881).
6. *J. H. G. van der Dussen*. Het vormen van eene reserve voor het inlandsche element van het Nederlandsch-Indische leger.
7. *Dr C. B. Spruijt*. De persoonlijke dienstplicht uit een politiek en sociaal oogpunt.

1882—1883

1. *C. de Wit*. Het militair gebruik van luchtballons.

¹⁾ De krijgswetenschap komt in aanraking met de electronen.

2. *J. C. van Ogten*. De postduif en haar gebruik in vredes- en oorlogstijd.
3. *E. B. Kielstra*. De toestand en de geest van het Nederlandsch-Indisch leger.
4. *Dr J. C. van Dooremaal*. De reserve-officieren van gezondheid.¹⁾
5. *G. J. W. Koolemans Beijnen*. Bespreking der vraagpunten:
  - 1°. Is het wenschelijk dat speciale rechtscollegiën oordeelen over misdrijven door militairen gepleegd?
  - 2°. Zoo ja, over alle die misdrijven?
  - 3°. Hoe moeten die collegiën dan zijn samengesteld?
6. *K. Eland*. Het wetsontwerp Schepel.
7. *A. Kool*. Fortenbouw contra moderne artillerie en fortенverdediging contra moderne oorlogvoering.
8. Reglementswijziging, en
F. A. V. W. H. van Tuerenhout. De toestand van het officierskorps der landmacht en de middelen tot verbetering.²⁾

1883—1884

1. *H. M. Werner*. Een wensch ten opzichte onzer cavalerie uit het verleden toegelicht.
2. *W. C. Hojel*. Algemeene ontwikkeling en militaire vorming.
3. *P. J. in de Betou*. Zou de mogelijkheid niet bestaan dat het Nederlandsche leger, dat is Neerlands weermacht, een volksinstelling worde bij uitnemendheid?
4. *Dr W. Krol*. Eenige opmerkingen den militairen geneeskundigen dienst betreffende.
5. *C. Bosscher*. Bespreking met het oog op Ned.-Indië van de volgende punten:
  - 1°. Hoe moeten, tijdens den staat van oorlog en beleg, de justitie en politie worden uitgeoefend, en welke macht dient de hoogste militaire autoriteit tijdens den staat van oorlog en beleg te bezitten?
  - 2°. Hoe moet, na opheffing van den oorlogstoestand, het bestuur over de veroverde of onderworpen landschappen worden ingericht of uitgeoefend?
  - 3°. Wanneer kan het tijdstip, tot invoering of herstel van het burgerlijk bestuur, geacht worden aangebroken te zijn?
6. *W. L. de Petit*. Het Belgische leger.
7. *J. H. Kromhout*. Sperforten in Nederland.

1884—1885

1. *W. J. Knoop*. Krijgs- en geschiedkundige beschouwingen over Willem III.
2. *K. Eland*. Wiskunde en krijgskunde aan de Koninklijke Militaire Akademie.
3. *G. de Wijs*. De aanvulling van het Nederl.-Indische leger en de gevolgen van onvoldoende aanvulling.

¹⁾ Een vruchtbaar gebleken denkbeeld.

²⁾ Ook in 1955 één der grootste zorgen bij de legeropbouw.

4. *T. C. L. Wijnmalen*. Eene regeling bij de wet van de positie der Indische officieren.
5. *W. A. T. de Meester*. Beschouwingen over de organisatie en de oefening onzer infanterie.
6. *M. H. J. Plantenga*. Aard, strekking en eischen van den oorlog in het polderland.
7. *C. L. van Pesch*. Een blik in het verledene, het tegenwoordige en de toekomst der draagbare vuurwapenen.

1885—1886

1. *J. van der Wedden*. Aanteekeningen op de oefeningen der cavalerie in het algemeen en de opleiding van het eskadron in het bijzonder.
2. *W. G. van der Wal*. Paardenfokkerij en remonteering.
3. *K. Eland*. De ontworpen haven van Scheveningen en de landsdefensie.
4. *A. A. Beekman*. De fysieke toestand van het Hollandsche polderland met toepassing op onze verdediging.
5. *W. Rooseboom*. De herziening van het Achtste Hoofdstuk der Grondwet.
6. *Mr A. Kerdijs*. Herhalingsonderwijs aan miliciens.
7. *A. L. W. Seyffardt*. Organisatie en oefening van de Nederlandsche bezettingstroepen.

1886—1887

1. *C. de Wit*. Het tegenwoordig standpunt der luchtvaart.¹⁾
2. *L. Brender à Brandis*. Heeft het Nederlandsche leger behoefte aan een nieuw geweer?
3. Reglementswijziging en
4. *C. L. van Pesch*. Beschouwingen omtrent de vroegere en hedendaagsche denkbeelden over den vestingoorlog.
5. *M. Onnen*. Het gebruik van pantseringen in vestingwerken.
6. *W. A. Arriens*. Voordracht naar aanleiding van de brochure van den Luit.-Kolonel Gijsberti Hodenpijl. „De werkkring der Nederlandsche Marine” en wel hoofdzakelijk voor zooverre betreft de door hem aangegeven formatie der Zeemacht in O.-I.
7. *J. T. T. C. van Dam van Isselt*. Beginzelen, gronden en strekking van eenige maatregelen tot vorming van reserve-officieren.²⁾
8. *G. E. V. L. van Zuylen*. Herinneringen uit mijn militaire loopbaan.
9. *W. F. Pop*. Welken invloed zal het gebruik van repeteergeweren op de vechtwijze der infanterie kunnen uitoefenen?

¹⁾ De eerste aankoniging van de luchtoorlog! Zie ook 1893/94, 1908/09, 1911/12 en dan (zie 1918/19, 1923/24, 1929/30) is de luchtoorlog een feit.

²⁾ De reserve-officieren doen hun intree. Zie echter reeds 1882/83. Voorts 1908/09, 1912/13, 1919/20, 1923/24 en 1928/29.

1. *Dr A. H. Pareau*. Hoe is men gekomen aan de normaalcijfers voor de voeding van den soldaat?
2. *A. A. Beekman*. Het gebruik der Genietroepen te velde.
3. *Jhr C. A. van Sypesteijn*. Het beleg en de overrompeling van Bergen op Zoom in 1747.
4. *Dr J. A. van der Stok*. Krijgswetenschap ten opzichte van microscopische vijanden en hunne opsporing in de door hen ingenomen positiën, volgens de voorschriften van Koch.¹⁾
5. *J. J. W. E. Verstege*. De vestiging der Romeinsche heerschappij in Afrika. Krijgskundige bijdrage ter vergelijking en beoordeeling van onze vestiging in Atjeh.
6. *Dr F. J. van Leent*. De voorziening in de behoefte aan drinkwater voor leger, vloot en bevolking in oorlogstijd, vooral met het oog op de stelling van Amsterdam.
7. *W. E. A. Wüppermann*. Een en ander over manoeuvres.
Benevens:
N. Bosboom en *W. Hoogeboom*. Beschouwingen over Nederlands gewapende neutraliteit bij een oorlog tusschen andere mogendheden. (*Prijsvraag I*).

1. *P. G. van Schermbeek*. Een en ander uit mijne militaire loopbaan in Japan.
2. *M. H. J. Plantenga*. Militielegers in verband met Nederlandsche toestanden.
3. *W. A. Coblijn*. Nadere toelichting van de 4 hoofdstellingen uit mijne brochure „De verdediging van Java tegen een buitenlandschen vijand”.
  1. Aan de Marine kan geen aandeel in de verdediging van Java worden gegeven.
  2. De vier groote havenplaatsen van Java moeten niet versterkt worden: vestingen en forten zijn in het binnenland niet noodig.
  3. Het leger moet noodzakelijk gereorganiseerd en versterkt worden.
  4. De verdediging moet uitsluitend door het leger en voornamelijk in het binnenland gevoerd worden.
4. *C. A. Eckstein*. De productie en de procédés der Topographische Inrichting.
5. *J. F. D. Bruinsma*. De groote missigit (Medsjid Raja) van Atjeh en hare verovering, achtereenvolgens op 10 en 14 April 1873 en 6 Januari 1874.
6. *W. F. Ridder van Rappard*. Mitrailleurs en snelvurend geschut.
7. *Jhr Mr. R. A. Klerck*. Enkele beschouwingen over vredebonden en arbitrage.²⁾
Benevens:
W. N. Roldanus. De approviandeering der ontworpen stelling van Amsterdam. (*Prijsvraag II*).

¹⁾ De eerste aankondiging van de bacteriologische oorlog!

²⁾ Volkenbond en Verenigde Naties komen in het blikveld.

1889—1890

1. *Dr H. J. Vinkhuijzen*. Militaire kleeding.
2. *K. Eland*. Inrichting, gebruik en bestrijding van offensieve torpedo's.
3. *G. W. Beeger*. Nog eens de verdediging van Java.
4. *W. G. L. F. F. van Hoogenhuijze*. Inrichting en gebruik van het Pneumatisch-Dynamietkanon.
5. *G. J. C. A. Pop*. Schets van de vervolging van Bazaine's strijdkrachten door het Ite Pruisische leger, onder de bevelen van Prins Frederik Karel, in de dagen van 7 tot 17 Augustus 1870 in verband met overeenkomstige, aan de krijgsgeschiedenis ontleende operatiën.
6. *E. B. Kielstra*. De goede gevolgen der Indische oorlogen.
Benevens:
D. Brakel. Proeve eener organisatie van het Nederlandsch-Indische leger. (*Prijsvraag III*).

1890—1891

- P. G. Booms*. Feestrede ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Vereniging.
1. *A. L. W. Seijffardt*. De vorming onzer levende strijdkrachten.
  2. *J. F. Breijer*. Eenige beschouwingen over de uitoefening van het hoogste gezag in Nederlandsch-Indië of in gedeelten daarvan door burgerlijke of militaire autoriteiten.
  3. Discussie over 1.
  4. *L. de Vlaming*. De rol door geïmproviseerde legers in de Krijgsgeschiedenis van den laatsten tijd gespeeld.
  5. *C. J. Snijders*. De versterking en verdediging van inundatie-stellingen, in verband met de hedendaagsche denkbeelden op vestingbouwkundig gebied.
  6. *W. L. de Petit*. Onze hedendaagsche militaire toestand in Europa.
  7. *E. K. A. de Neve*. De verdediging, bouw en inrichting van versterkingen tegen Inlandsche vijanden.
  8. Discussie over 5.

1891—1892

1. *A. R. Kraijenhoff van de Leur*. Actieve handelingen tegen den vijand die uit oostelijke richting op het hart des lands aanvalt, toegelicht uit den oorlog van 1672 en 1673.
2. *G. C. R. Hoetink*. De rechtstoestand in zake den staat van oorlog en beleg.
3. *F. de Bas*. De maatschappelijke roeping van den officier en de leer van het Krijgswezen bij het onderwijs.
4. *W. N. Roldanus*. Iets over de opleiding en vorming tot Intendant, in het bijzonder bij ons leger.
5. *W. Hoogenboom*. Beschouwingen over het nut dat van het Abattoir te Amsterdam in oorlogstijd kan worden getrokken voor eene behoorlijke voorziening van die positie van dierlijk voedsel.

6. *Jhr Mr R. A. Klerck*. Beschouwingen over de gedragslijn der neutrale mogendheden gedurende den Fransch-Duitschen oorlog van 1870/71, in verband met Frankrijks tegenwoordige politieke stelling in Europa.

7. *F. J. Haver Droeze*. Is het wenschelijk en mogelijk om eene vereeniging tot stand te brengen tusschen de officierskorpsen van het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger?

1892—1893

1. *G. J. W. Koolemans Beijnen*. De studie der Krijgsgeschiedenis en de applicatorische methode als middelen tot hooger ontwikkeling voor den officier. Repliek op de lezing 1 van 1891/1892.

2. *A. A. Beekman*. De beteekenis der vrijwilligerskorpsen in Nederland.

3. *J. F. Breijer*. De noodzakelijkheid van de organisatie van het transportwezen bij het Ned.-Indische leger.

4. *Dr P. van Geer*. Wenschelijke verbeteringen in de regeling der weduwen- en weezenpersioenen voor officieren van de landmacht hier en in onze koloniën en van de zeemacht.

5. *M. Onnen*. De plannen tot afsluiting en drooglegging der Zuiderzee in verband met het Nederlandsche Krijgswezen bezien.¹⁾

6. *G. F. Soeters*. De topographische dienst in Ned.-Indië.

7. *J. C. C. den Beer Poortugael*. Onze defensie.

1893—1894

✓ 1. *Dr L. Bleekrode*. Nieuwe hulpmiddelen bij militaire luchtscheepvaart.

2. *C. J. Snijders*. De mobiele pantserfortificatie en hare waarde voor onze landsverdediging.

3. *W. Rooseboom*. Onze defensie.

4. *J. F. D. Bruinsma*. De vermeestering van den Kraton.

5. *K. Eland*. Oud en nieuw betreffende de inrichting der stelling van Amsterdam.

6. *Dr G. M. Slothouwer*. De veldtocht van 1710 in het Noordwesten van Frankrijk.

7. *J. H. de Sauvage*. Eenige beschouwingen over de organisatie en den werkkring der militaire administratie van het Ned.-Ind. leger.

1894—1895

1. *E. G. Winckel*. Eenige beschouwingen over de voorbereidingen in vredes-tijd voor de verpleging van ons leger in tijden van oorlog.

2. *F. de Bas*. De schatkamers onzer krijgsgeschiedenis.

3. *G. de Wijs*. Over brand en brandblussching, dit laatste ook met betrekking tot belegerde vestingen.

¹⁾ Deze plannen worden thans verwezenlijkt. Zie ook 1917/18 en 1918/19.

4. *J. L. Koster*. Nederlands militaire positie in Zuid-Azië ook beschouwd in het licht der moderne kolonisatie.
5. *J. T. T. C. van Dam van Isselt*. Volksoopvoeding en Volkswaarbaarheid.
6. *W. E. A. Wüppermann*. Engelsche beoordeelingen over de Nederlandsche troepen in 1815 aan de feiten getoetst.
7. *G. B. Hooyer*. Militaire moraal.
8. Discussie over 4.

1895—1896

1. Reglementswijziging en
M. C. van der Hoog. Beschouwingen omtrent de organisatie der Nederlandsche artillerie, in verband met eene geheele afscheiding tusschen het bereden en het niet bereden gedeelte van het wapen.
2. *R. H. Eyssonius de Waal*. De Schutterij.
3. *F. J. Hinrichs*. Allerlei, betrekking hebbende op de verpleging van troepen enz. in Nederland.
4. *W. F. Pop*. De taak van Neerlands weerkracht, als grondslag voor hare vorming.
5. *A. Hoogeboom*. Onderwijsbelangen.
6. *J. L. Koster*. Het beslissende moment voor den uitslag der 1e Atjeh-expeditie in den morgen van 16 April 1873.
7. *L. Brender à Brandis*. Beschouwingen over het vuur van het 6.5 mm geweer te velde, de paradoxe: de schietoefeningen hebben hare groote waarde verloren en de struisvogeltactiek in zake de gevechtsvormen der infanterie.

1896—1897

1. *J. A. Vink*. Het uiteenloopende der beginselen, neergelegd in de wetten van bevordering, nonactiefstelling, ontslag en pensionneering der officieren van de Landmacht hier en in Indië en die der Zeemacht.
2. *F. H. Boogaard*. Legervorming, Legerinrichting en Legeroefening, beschouwd in verband met speciaal Nederlandsche toestanden.
3. *H. P. Willemstijn*. De toekenning van de Militaire Willemsorde.
4. *A. D. Petter*. De Nachtgevechten en de nachtelijke operatiën.
5. *W. Vosmaer*. De inrichting en de bediening van open kustbatterijen.
6. *Dr C. J. Vinkesteijn*. Het Burgerleger der Romeinsche republiek.
7. *G. J. van Kooten*. De inlandsche hulpstroepen in de Indische oorlogvoering.

1897—1898

1. *P. C. J. Noorduijn*. Duurzame versterkingen als weermiddel voor kleine staten.
2. *C. J. te Boekhorst*. De inwerking van moderne geweerprojectielen op het menschelijk lichaam.
3. *L. de Vlaming*. Het duel, de raden van eer en de eeregerechten.

4. *J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst*. Een en ander over de militaire instellingen van Denemarken.
5. *P. C. van der Willigen*. De voorbereiding, samenstelling en uitrusting van de expeditie naar Ashanti in 1895/96.
6. *J. de Waal*. De hervorming onzer levende strijdkrachten.
7. *Dr L. Bleekrode*. De vonktelegrafie en demonstratie van Marconi's systeem.

1898—1899

1. *W. C. Schönstedt*. De strijd om het overwicht in het Nijlgebied in de 19e eeuw gevoerd.
2. *K. J. van Ravenswaay*. Het gebruik van snelvuurgeschut te velde.
3. *J. P. Michielsen*. Welke bezwaren staan aan eene vereeniging van de officierskorpsen van het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in den weg?
4. *P. P. C. Collette*. Herziening van het formeelmilitair strafrecht, mede in verband met de Deutsche Militärstrafgerichtsordnung van het jaar 1898.
5. *F. N. Thiange*. Moderne Cavalerie.
6. *L. W. J. K. Thomson*. Welke voordelen zijn verbonden aan eene vereeniging van de officierskorpsen van het Nederlandsche en het Ned.-Indische leger?
7. *W. C. Nieuwenhuyzen*. De Generale Staf in het Indische leger.

1899—1900

1. *J. F. Breijer*. Eenige beschouwingen over het behoud van ons koloniaal bezit, ook naar aanleiding van den strijd tusschen Spanje en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.
2. *A. A. J. Quanjer*. Een en ander over de Conventie van Genève en de verpleging van gewonden en zieken in tijd van oorlog.
3. *R. Scheffer*. Het gebruik van het rijwiel voor oorlogsdoeleinden.
4. *J. F. H. Boonacker*. Eenige opmerkingen omtrent vorming, organisatie en oefening van ons volksleger.
5. *M. C. van der Hoog*. Reorganisatie van het Nederlandsche leger.
6. *P. W. Weber*. Maatregelen tegen een eventueele landing op de Noordzeekust tusschen Den Helder en den Hoek van Holland.
7. *A. W. Grootte*. Eene Nederlandsche stenografie voor het Nederlandsche leger.

1900—1901

1. *L. de Vlaming*. Weergeld of Krijgsbelasting.
2. *H. L. van Oordt*. Beschouwingen omtrent den aard van de onderlinge verhouding der Staten, getoetst aan de jongste gebeurtenissen.

3. *J. L. Koster*. De krijgsverrichtingen in Pidië (Pedir) van 1 Juni tot half September 1898.

4. *F. Dell*. Beschouwingen over de uitwerking van het artillerievuur in den veld- en in den vestingoorlog.

5. *Dr W. A. A. Hecker*. De oorlog, in verband met den ontwikkelingsgang der volken.

6. *P. P. C. Collette*. Ook voor tijd van vrede moet eene afzonderlijke strafrechtspraak voor militairen behouden blijven; zij behoort zich uit te strekken over alle delicten.

7. *C. F. Julius*. Een en ander over voeding.

1901—1902

1. *J. P. Michiels*. Het verband tusschen de Staatkunde en de Strategie in onze Indische oorlogen.

2. *A. N. J. Fabius*. Nieuwere denkbeelden omtrent aanval en verdediging in den vestingoorlog.

3. *Jhr J. H. Ram*. Enkele opmerkingen van krijgskundigen aard naar aanleiding van den Zuid-Afrikaanschen oorlog.

4. *J. H. A. Mijsberg*. Hoe kan door een Nederlandsche divisie in een Nederlandsch terrein, bij een beschikbaren werktijd van vijf uren, een vluchtig versterkte stelling worden ingericht?

5. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Bevordering van officieren.

6. *W. R. de Greve*. De verhooging der weerkracht van Nederlandsch-Indië tegen een aanval van buiten.

7. Discussie naar aanleiding der lezing van den heer *Jhr J. H. Ram* op 13 December 1901 over: „Enkele opmerkingen van krijgskundigen aard naar aanleiding van den Zuid-Afrikaanschen oorlog”.

8. *J. V. Westenberg*. Beschouwingen over de recruteering van het Nederlandsche leger, meer in het bijzonder wat de bereden wapens betreft.

9. *A. S. Russer*. De opleiding der Nederlandsche infanterie voor hare taak in oorlogstijd.

1902—1903

Aan de Leden der Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap. Circulaire van 8 Februari 1902.

1. *W. F. Pop*. Herziening van de Vestingwet, urgent of niet?

2. *M. C. van der Hoog*. De Landweer. Hare bestemming, organisatie, oefening, kleeding en bewapening.

3. *W. F. Pop*. Discussie over: Herziening van de Vestingwet, urgent of niet?
M. A. E. J. Meyboom. De Landstorm, zijne organisatie en zijn gebruik.

4. *M. C. van der Hoog*. Discussie over: De Landweer. Hare bestemming, organisatie, oefening, kleeding en bewapening.

5. *G. J. W. Koolemans Beijnen*. Beschouwing over het onderwerp: Vesting-

wet en levende strijdkrachten, in aansluiting aan het debat van 31 October t.v., en discussie daarover.

6. *Dr D. Romeyn*. De toepassing van de Conventie van Genève in den Zuid-Afrikaanschen oorlog en eenige noodzakelijke wijzigingen en aanvullingen in die Conventie.

7. *M. A. E. J. Meyboom*. Discussie over: De Landstorm, zijne organisatie en zijn gebruik.

8. *N. Mac Leod*. Samenwerking tusschen zee- en landmacht, zoowel in vredes- als in oorlogstijd.

9. *Dr D. Romeyn*. De toepassing van de Conventie van Genève in den Zuid-Afrikaanschen oorlog en eenige noodzakelijke wijzigingen en aanvullingen in die Conventie. (*Discussie*).

10. *C. J. M. Collette*. De tegenwoordige stand van het artilleriewezen, voornamelijk beschouwd uit een technisch oogpunt.

1903—1904

1. *A. M. Kollewijn*. Het gebruik van watermijnen en torpedo's in zeegaten en rivieren.

2. *R. L. Scholten*. De Kozakkentroepen.

3. *A. M. Kollewijn*. Discussie over: Het gebruik van watermijnen en torpedo's in zeegaten en rivieren.

S. van Aken. Volksopvoeding en Leger.

4. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Applicatorisch-tactische studiën over den oorlog in het Polderland.

5. *G. Snellen*. Applicatorische studie over den oorlog in het Polderland. Een aanschrijving van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan alle gemeentebesturen in Nederland.

6. *N. Mac Leod*. Samenwerking tusschen zee- en landmacht, zoowel in vredes- als in oorlogstijd. (*Discussie*).

N. Mac Leod. Vervolg en slot der Discussie over: Samenwerking tusschen zee- en landmacht, zoowel in vredes- als in oorlogstijd.

7. *R. G. Doorman*. De Strategie in Nederlandsch-Indië. (Eerste stuk).

8. *C. J. M. Collette*. De voornaamste toepassingen van de electriciteit bij het leger.

9. *W. J. Giel*. De artillerie tegen den inlandschen vijand.

1904—1905

1. *J. J. C. van Dijk*. De ontworpen wijzigingen van de „Regtspleging bij de Landmagt”.

2. *C. Spat*. Over de opleiding tot officier van het Leger in Nederlandsch Oost-Indië.

3. *J. J. C. van Dijk*. De ontworpen wijzigingen van de „Regtspleging bij de Landmagt”. (*Discussie*).

4. *J. P. van Rossum*. De zeemacht in Nederlandsch-Indië en een en ander omtrent hare samenwerking met de landmacht aldaar.

5. *D. J. Ruitenbach*. De verwijdering en de middelen tot toenadering tusschen leger en volk.

Proeve van eene aansluiting van het Nederlandsche Roode Kruis aan den Militairen Geneeskundigen dienst in geval van oorlog binnen de grenzen des lands.

6. De hedendaagsche evolutie der tactiek.

7. *R. G. Doorman*. De Strategie in Nederlandsch-Indië. (Tweede stuk).

8. *G. Nypels*. Oorlogsgebruiken in onzen tijd met minder beschaafden.

9. Het gebruik van visch als voedingsmiddel voor den soldaat.

10. *D. J. Ruitenbach*. De verwijdering en de middelen tot toenadering tusschen leger en volk. (*Discussie*).

11. *A. M. de Blauw*. De draadloze telegraphie en hare tegenwoordige toepassingen.

12. *W. J. M. van de Wijnpersse*. De voorbereiding van het militair gebruik der spoorwegen in oorlogstijd.

1905—1906

1. *P. J. Spruijt*. Landingen en troepenvervoer over zee.

2. *J. Th. Heins*. De schietopleiding der infanterie bij het Nederlandsche leger.

3. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Tactische beschouwingen over Infanterie-Reglementen.

4. *W. J. Vervloet*. Over aansluiting en samenwerking van het Nederlandsche Roode Kruis met den Militairen Geneeskundigen Dienst, in een oorlog, waarbij Nederland betrokken is.

5. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Tactische beschouwingen over Infanterie-Reglementen. (*Discussie*).

6. *M. C. Boon*. De verpakking der bij excursiën in Ned. Indië mede te voeren vivres.

7. *F. J. H. Evers*. Marine-aangelegenheden.

8. *Th. M. Roest van Limburg*. Het Pontonwezen.

9. *A. van Mens*. Beschouwingen over opleiding en oefening der Nederlandsche Cavalerie.

1906—1907

1. *J. C. Logger*. Het schot uit het Veldkanon van 7 cm.

2. *R. L. Scholten*. Eevaringen uit den Russisch-Japanschen oorlog.

3. *W. Muurling*. Beschouwingen over koloniale expeditiën als oefenschool voor den oorlog tegen een buitenlandschen vijand.

4. *W. H. van Terwisga*. Samenstelling enz. van onze Landmacht. Encadreering van Leger. Landweer en Landstorm, de eerste eisch, waaraan moet worden voldaan om te geraken tot een weerbaar Nederland.

5. *K. E. Oudendijk*. Artilleristische beschouwingen naar aanleiding van den Russisch-Japanschen oorlog.

6. *W. H. van Terwisga*. Samenstelling enz. van onze Landmacht. Encadreering van Leger, Landweer en Landstorm, de eerste eisch, waaraan moet worden voldaan om te geraken tot een weerbaar Nederland. (*Discussie*).

7. *J. C. C. Tonnet*. Nederland en België. Beschouwingen over de al of niet wenschelijkheid van een militair verbond tusschen beide Staten.

8. *J. C. van den Belt*. Eenige beschouwingen, in hoofdzaak met het oog op onze militaire positie in Zuid-Oost-Azië.

1907—1908

1. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Applicatorisch-Tactische Studiën over den oorlog in het polderland. (Nieuwe Serie).

2. *Dr G. W. Boland*. Eene poging tot verbetering in de voorbereiding van den Geneeskundigen Dienst te velde.

3. *R. Dufour*. De poging tot ontzet van 's-Hertogenbosch in 1629, en hare afweer.

4. *W. C. Schönstedt*. Hoe ware het voorbereidend militair onderricht ten onzent te regelen, opdat het voor volk en leger meer nut afwierp, dan thans het geval is.

5. *G. C. A. Fabius*. Een Nederlandsch Volksleger.

6. *Dr M. Meijers*. Het vraagstuk der vrijwillige weerbaarheid.

7. *F. Aronstein*. Onze kustverdediging.

8. *G. C. A. Fabius*. Een Nederlandsch Volksleger. (*Discussie*).

1908—1909

1. *W. Petter*. De herziene Conventie van Genève (6 Juli 1906) voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de legers te velde.

2. *Wouter Cool*. De Luchtvaart en hare toepassingen, voornamelijk op militair gebied.

3. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Vorming van verlofskader.

4. *H. L. van Oordt*. De Tweede Vredesconferentie.

5. *J. A. Gratama*. Beschouwingen over de middelen ter verbetering van het Javaansche element in het Nederlandsch-Indische leger.

6. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Vorming van verlofskader (*Discussie*).

7. *H. Oolgaardt*. Beschouwingen over de organisatie van de Nederlandsche Veld-Artillerie.

1909—1910

1. en 2. *P. H. van der Kemp*. Maastrichts belegstaat van 1830—1839 onder generaal *B. J. C. Dibbets*, gedurende het eerste jaar der Belgische revolutie.

3. *J. L. ten Bosch*. De verpleging van het Nederlandsche veldleger in oorlogstijd.
4. *P. A. M. Hackstroh*. De inrichting en aanwending van zoeklicht-installatiën voor militaire doeleinden.
5. *J. M. J. H. Lambooy*. Beschouwingen over Mobilisatie en Mobilisatie-dekking.¹⁾
6. *J. L. ten Bosch*. Discussie over: De verpleging van het Nederlandsche veldleger in oorlogstijd.
7. *W. G. van Hoogenhuyze*. Zes maanden bij de expeditionaire troepen in Djambi.
8. *K. E. Oudendijk*. Eenige beschouwingen over het tactisch gebruik van houwitsers.

1910—1911

1. *A. J. Gooszen*. Eene militaire exploratie in Nederlandsch Nieuw-Guinea.
2. *L. J. H. Heijman*. Bereiding van het eten te velde.
3. *A. de Bruijn*. Een en ander over het Mitrailleurvraagstuk.
4. *W. F. Pop*. De Regeerings-voorstellen met betrekking tot de Kustverdediging.
5. *M. C. van der Hoog*. De samenwerking van Infanterie en Artillerie in het gevecht.
6. *J. P. Guépin*. De draadloze telegraphie en hare toepassingen.

1911—1912 ←

1. *W. E. van Dam van Isselt*. Nationale Oorlogsvoorbereiding.²⁾
2. *W. N. Bakker*. Het militair gebruik van motorwagens.³⁾
3. *A. Copes van Hasselt*. Het vliegtuig in dienst der landsverdediging.³⁾
4. *J. C. van den Belt*. De aanvulling van het Europeesche element in het Nederlandsch-Indische leger.
5. *Jhr G. A. A. Alting von Geusau*. Het Zwitsersche leger.
6. *P. A. van der Hoeven*. Een en ander over het gebruik en de organisatie der genietroepen te velde.

1912—1913

1. *J. C. C. Tonnet*. De beteekenis van Krijgsgeschiedkundige Studie.
2. *J. van der Weijden*. De invoering van militie-plicht in Nederlandsch-Indië.
3. *J. van der Weijden*. De invoering van militie-plicht in Nederlandsch-Indië. (Discussie).

¹⁾ Het vraagstuk der parate troepen doemt op.

²⁾ De totale oorlog komt in zicht en wordt onderkend, doch 1952/53 zijn de consequenties nog niet ten volle getrokken.

³⁾ Deze beide titels doen beseffen hoe snel de technische ontwikkeling in de eerste helft der 20e eeuw is geweest.

4. *C. C. de Gelder*. De opleiding der verlofsofficieren.
5. *T. F. J. Muller Massis*. De verbinding van Infanterie en Veld-Artillerie op het gevechtveld en de hoogere troepenleiding.
6. *C. van Tuinen*. Eenige beschouwingen over de beteekenis van de invoering van eenheidsprojectielen bij de Artillerie.
Mededeeling van den Oud-Generaal-Majoor *J. T. T. C. van Dam van Isselt*, naar aanleiding van de voordracht van den Kapitein der Infanterie *C. C. de Gelder* over „De opleiding der verlofsofficieren”, opgenomen in de IVe Aflevering van het Orgaan der Vereeniging, Jaargang 1912–1913.

1913–1914

1. *Dr E. W. Sikemeier*. Ervaringen der Nederlandsche Ambulance in den Bulgaarsch-Turkschen Oorlog. (Van deze voordracht is het manuscript nooit ontvangen zodat alleen de discussie is afgedrukt)
2. *J. M. J. H. Lambooy*. a. De beteekenis van den Nederlandschen landstorm voor de landsverdediging; b. Beschouwingen over de verdere ontwikkeling onzer weermacht, hoofdzakelijk betreffende de Infanterie.
3. *Mr Dr J. A. Eigeman*. De bevoegdheid van het Militair gezag in geval van oorlog of andere buitengewone omstandigheden.
4. *J. C. van den Belt*. De voorstellen tot verdediging van onze Aziatische Koloniën in verband met het Rapport der Staatscommissie.
5. *J. C. Logger*. Eenige ballistische en taktische beschouwingen over het vuren tegen gedekte doelen en op groote afstanden.
6. *J. C. van den Belt*. De voorstellen tot verdediging van onze Aziatische Koloniën in verband met het Rapport der Staatscommissie. (*Discussie*).
7. *W. E. van Dam van Isselt*. Beschouwingen omtrent den veldtocht van 1814 in Frankrijk, als voorbeeld van eene offensieve landsverdediging.

1914–1915

(Door den oorlog *niets* verschenen).

1915–1916

1. *J. de Waal*. Terugblik op de eerste 50 jaren der Vereeniging.
2. *J. H. Knel*. Hoe zal Nederland zich voortaan kunnen remonteeren?
3. *H. W. J. Priems*. De voornaamste optische instrumenten van de Veld-Artillerie, de Infanterie, de Mitrailleur-afdeeling en de Cavalerie.
4. *P. W. Scharroo*. Wat zal in de moderne oorlogvoering van permanente en semi-permanente versterkingen kunnen worden verwacht?
5. *J. C. Verspyck Mijnsen*. Ontstaan en werking van het Informatie-Bureau van het Nederlandsche Roode Kruis.
6. *J. van der Weijden*. Weerplicht voor Inlanders en samenstelling van de weermacht in Nederlandsch-Indië.
7. *J. H. Knel*. Hoe zal Nederland zich voortaan kunnen remonteeren? (*Discussie*).
8. *J. P. Bijl*. Typhusbestrijding te velde.

1916—1917

1. *J. C. Cramwinckel*. Duurzame Landversterkingen.
2. *Mr Dr J. Eysten*. Handelingen van partijgangers op Nederlandschen bodem.¹⁾
3. *G. J. Blokhuis*. Beschouwingen over Cavalerie in het algemeen; haar bestaansrecht en hare taak in ons land.
4. *J. C. C. Tonnet*. Moderne oorlogvoering. Bewegingskrijg en loopgravenstrijd.
5. *D. Merens*. De Indische Weermacht en de voorstellen Van der Weijden.
6. *D. M. E. de Ridder*. Enkele opmerkingen betreffende aanvoering, opleiding en oefeningen.
7. *W. J. M. Linden*. De vrijwillige landstorm.²⁾
8. *D. van Hinloopen Labberton*. De invoering van eene militia in Indië, welke rekening houdt met het karakter van den Inlander en de stroomingen in de Inlandsche Maatschappij.

1917—1918

1. *W. E. van Dam van Isselt*. Prins Maurits' veldtocht van 1599.
2. *P. W. Scharroo*. De beteekenis van terreinversterkingen in den modernen bewegings- en loopgravenoorlog.
3. *P. J. van Munnekrede*. De strijd in het polderland in verband met de ervaringen van den huidige oorlog.
4. *W. P. Hubert van Blijenburgh*. De beteekenis der lichaamsoefeningen in het bijzonder voor de Weermacht.
5. *H. J. D. de Fremerij*. Het gebruik van automobielen bij de moderne legers.
6. *P. W. Scharroo*. De afsluiting en gedeeltelijke droogmaking van de Zuiderzee in haar beteekenis voor de landsverdediging.

1918—1919

1. *P. W. Scharroo*. De afsluiting en gedeeltelijke droogmaking van de Zuiderzee en haar betekenis voor de landsverdediging. (*Discussie*).
2. *A. K. Steup*. De ontwikkeling van de aviatiek en het gebruik van de vliegtuigen in den wereldoorlog 1914—1918.
H. Nieuwenhuis. Een en ander over Watervliegtuigen.
3. *Jhr J. W. de Marees van Swinderen*. Ervaringen van een Nederlandsch gedelegeerde van de Relief-Commissie op het Duitse Westfront van Juni 1917 tot December 1918.
4. *W. E. van Dam van Isselt* en *A. van Hengel*. Heeft Nederland, als zelfstandige staat en als koloniale mogendheid, eene weermacht te land en ter zee noodig, ter bescherming van zijn belangen en rechten in Europa en andere werelddelen?

¹⁾ De vijfde colonne komt in zicht.

²⁾ De Nationale Reserve in een vroegere uitgave. Zie ook reeds 1907/08

Zoo ja, aan welke eischen zal die weermacht moeten voldoen en volgens welke beginselen zal zij behooren te worden ingericht?

5. *D. Scalogne*. Onderzeebooten. Technische en tactische beschouwingen.

1919—1920

1. *Prof. Mr J. de Louter*. Nederlands internationale positie.
2. *J. L. ten Bosch*. Het huidige legervraagstuk, in verband met de aanstaande behandeling van de oorlogsbegroting in de Staten-Generaal.
3. *J. C. C. Tonnet*. Instelling van één Departement van Landsverdediging.¹⁾
4. *J. C. C. Tonnet*. Instelling van één Departement van Landsverdediging. (*Discussie*).
5. *C. C. de Gelder*. De opleiding der verlofsofficieren.
J. H. Westerveld. De opleiding van verlofsofficieren bij de bereden wapens.
6. *Jhr E. J. M. Wittert*. Het leger van heden en dat in de naaste toekomst, in verband met de landsverdediging.
7. *C. C. de Gelder*. De opleiding der verlofsofficieren en *J. H. Westerveld*. De opleiding van verlofsofficieren bij de bereden wapens. (*Discussie*).

1920—1921

1. *A. T. Winter*. De stand van het vraagstuk der Weerbaarheid van Ned.-Indië, gezien uit een militair, zoowel als uit een economisch, financieel en intellectueel oogpunt.
2. *H. F. A. G. van Ermel Scherer*. Onze toekomstige legervorming.
3. Economische Weerbaarheid. a. *L. A. van Roijen*. De mobilisatie van de economische hulpbronnen van het land, voornamelijk wat betreft den aanmaak van munitie en ander oorlogsmateriaal.
b. *J. Boon*. Verpleging.
4. *A. T. Winter*. De stand van het defensie-vraagstuk van Ned.-Indië, gezien uit een militair, zoowel als uit een economisch, financieel en intellectueel oogpunt. (*Discussie*).
5. *P. W. Best*. Ons Vestingstelsel, gezien in het licht der jongste oorlogservaringen.
6. *J. M. J. H. Lambooy*. De verdediging van België in het tijdvak van 1 Augustus—10 October 1914 en de lessen die daaruit voor ons land zijn te trekken.

1921—1922

1. *H. A. C. Fabius*. Het Cavalerie-vraagstuk, uit een oogpunt van eigen landsverdediging.
2. *W. E. van Dam van Isselt*. De verdediging van de Yser-waterlinie 1914/1918
3. *Jhr J. Th. Alting von Geusau*. De verbindingsdienst op het gevechtsveld.
4. *A. van Hengel*. Eenige beschouwingen over de Marine in Nederlandsch-Indië, in verband met de samenwerking met de Landmacht.

¹⁾ Nog steeds actueel. Thans (1955) als russenvorm een personeelsunie.

1922—1923

1. *W. J. C. Schuurman*. De ontwikkelingsgang der Artillerie tijdens en na den Wereldoorlog.
2. *B. W. van Slobbe*. Beschouwingen over moderne gevechtsvoorschriften, in het bijzonder wat de Infanterie betreft.
3. *W. Froger*. Lessen uit den wereldoorlog voor wat betreft de organisatie van de verdediging van het terrein.
4. *P. J. van Munnekrede*. De samenwerking van Infanterie en Artillerie in het gevecht.

1923—1924

1. *H. P. Geerke*. De voortgezette opleiding van den Verlofsofficier.
2. *J. C. Koster*. Verschijnselen van moreele depressie bij de oorlogvoerende Legers en maatregelen ter bestrijding van dit euvel.
3. *J. H. de Man*. Het Gewapend Beton in den Stellingoorlog.
4. *A. J. Maas*. De verdediging tegen luchtsrijdkrachten vanaf den grond.
5. *J. G. W. Zegers*. Het gebruik van grootere Wielrijdersverbanden.
6. *J. J. van Santen*. De beteekenis van de luchtsrijdkrachten in den toekomstoorlog.

1924—1925

1. *C. C. de Gelder*. De voortgezette vorming van den beroeps-officier.
2. *P. W. Best*. De invloed van chemische strijdmiddelen op de oorlogvoering.¹⁾
3. *Jhr E. J. M. Wittert*. Eenige beschouwingen over de encadreering van het leger in oorlogs- en vreedestijd.
4. *S. J. C. Oly*. De Infanterie-bewapening.
5. *A. P. Wirix*. De Lichte Brigade en hare bevelvoering.

1925—1926

1. *J. A. v. Helsdingen*. Eenige grepen uit den modernen Kolonialen Oorlog.
2. *Prof. Mr Dr I. P. A. François*. De Militaire positie van Nederland in verband met den Volkenbond.²⁾
3. *J. F. Bischoff*. De Verbindingsdienst.
4. *J. F. van der Vijver*. Eenige tactische beschouwingen over de oorlogvoering bij duister.
5. *H. F. M. Baron van Voorst tot Voorst*. Rivierverdediging en rivierovergang.
6. *C. W. van Dooden*. De ontwikkeling van de zoeklichten en van hun gebruik bij de landmacht sedert het begin van den wereldoorlog.

¹⁾ De chemische oorlogvoering voor het eerst aan de orde. Zie ook 1932/33 en 1951/52.

²⁾ Het militaire vraagstuk houdt op geheel uit nationaal oogpunt te worden gezien. Zie ook 1926/27.

1926—1927

1. *P. P. C. Collette*. Leger-evolutie. Beknopt historisch overzicht.
2. *W. J. C. Schuurman*. De doelstelling en samenstelling der Nederlandsche Weermacht in verband met de internationaal politieke verhoudingen.
3. *J. van Reede*. De Indische Defensie.
  - A. De Weermacht in Indië.
  - B. De factoren, welke de organisatie van de Marine beheerschen.
4. *J. F. B. Kalff*. De organisatie van bestuur en aanvoering der Nederlandsche weermacht.
5. *B. W. T. van Slobbe*. Het vraagstuk der bevordering van officieren.
6. *H. Y. Groenewegen*. De beteekenis van de psychotechniek voor het leger.
7. *P. Donk*. Verbetering van de Landmacht door overgang tot een ander stelsel van legervorming met een kleinere kern van beroepskader.¹⁾
8. *T. J. Lagerwerff*. Het mitrailleurvraagstuk; tactisch en organisatorisch.
9. *P. Donk*. Discussie over: „Verbetering van de Landmacht door overgang tot een ander stelsel van legervorming met een kleinere kern van beroepskader”.
10. *B. W. T. van Slobbe*. Discussie over: „Het vraagstuk der bevordering van officieren”.
11. *W. F. Grotendorst*. Directe en indirecte richting van kustgeschut, in verband met de verdediging van de Nederlandsche kusten.
12. *T. J. Lagerwerff*. Discussie over: „Het mitrailleurvraagstuk, tactisch en organisatorisch”.

1927—1928

1. *Dr J. C. Diehl*. De Geneeskundige Dienst te velde.
2. *J. Harberts*. Vechtwagens en hunne bestrijding, ook in verband met Nederlandsche terreinen en toestanden.
3. *H. D. S. Hasselman*. Geluid- en lichtmeetdienst.
4. *J. G. Tinbergen*. Economische en industriele oorlogsvoorbereiding.
J. B. de Jongh. Oorlogsvoorbereiding op verplegingsgebied.
5. *W. E. van Dam van Isselt*. Zestig jaren Hooger Militair Onderwijs.
6. *J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst*. De stand van het ontwapeningsvraagstuk.²⁾

1928—1929

1. *Jhr J. Th. Alting von Geusau*. De reserve-officier van het Ned. leger.
2. *D. v. d. Berg*. Vernielingen te velde, in het bijzonder stelselmatige vernielingen.
3. *J. B. de Jongh*. De economische positie van Nederland in oorlogstijd.

¹⁾ De uitbranding van het beroepskader, die wij thans nog niet te boven zijn, begint.

²⁾ De Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap houdt zich voor het eerst bezig met ontwapening. Zie echter 1908/09.

4. *H. Polis*. De motoriseering der legers, ook van Nederlandsch standpunt bezien.

5. *P. J. v. Munnekrede*. De leiding van den oorlog.

6. *M. W. L. van Alphen*. De encadreering van het Nederlandsche Leger in de rangen, beneden dien van officier.

W. E. van Dam van Isselt. Zestig jaar Militair Hooger Onderwijs.

1929—1930

1. *U. J. W. Roldanus*. Beschouwingen omtrent de organisatie, werkwijze en werkring der Commissie van Proefneming mede in verband met een enkele buitenlandsche organisatie.

2. *A. A. G. Feuilletteau de Bruyn*. De handhaving van orde en rust door het Leger van Ned.-Indië.

3. *Dr Grondijs*. Het beteugelen van revolutionaire woelingen mede naar aanleiding van persoonlijke ervaring tijdens de Russische revolutie.¹⁾

4. *A. J. Maas*. Het vraagstuk Luchtoorlog, Luchtverdediging en Volkenrecht.²⁾

5. *J. Harberts*. De huidige stand van het vraagstuk van het Infanteriegeschut.

6. *S. Veldmeijer*. De gevechtswaarde van onze infanterie, in verband met hare geoefendheid.

7. *P. W. Scharroo*. Op welke wijze kan een opleiding van de dienstplichtigen in vreedstijd meer dienstbaar gemaakt worden aan de verbetering van de volksopvoeding en aan verhooging van de volkskracht? (*Prijsvraag*).

Extra bijlage

A. Q. H. Dijkhoorn. Het aanvallend gevecht in den bewegingsoorlog.

1930—1931

1. *Mr L. A. Kesper*. De positie van het militair gezag.

2. *P. W. Scharroo*. Gebruik, organisatie en opleiding van de technische troepen.

3. *J. Th. Furstner*. De maritieme conferenties en de strategische positie van Nederland.

4. *H. G. Ontrop*. De slag bij St. Quentin-Guise.

5. *S. G. Nauta Pieter*. Het gebruik der artillerie bij aanval en verdediging in den bewegingsoorlog; meer in het bijzonder met het Nederlandsche materieel.

1931—1932

1. *J. G. W. Zegers*. Ontwikkeling en Organisatie der Luchtmacht.

2. *A. A. G. Feuilletteau de Bruyn*. De handhaving van onze neutraliteit door de weermacht in Nederlandsch-Indië.

¹⁾ 1918 heeft doen zien dat ook in het rustige Nederland revolutionaire woelingen mogelijk zijn.

²⁾ De luchtoorlog betreft het achterland in de strijd.

3. *H. Ch. G. Baron van Lawick*. Het optreden van moderne groote eenheden van lichte troepen en in verband hiermede het gevecht en de gewenschte organisatie onzer groote lichte eenheid.

4. *D. van den Berg*. Strategische en tactische beteekenis, benevens technische inrichting van duurzame versterkingen.

5. *J. J. C. P. Wilson*. De operatie van het 8e Duitsche Leger in Rusland en O. Pruisen van 15 Sept. 1914 t.m. den terugtocht in de stelling der Masoerische meren en van de Angerapp (16 Nov. 1914); benevens de verdediging van deze stelling.

1932—1933

1. *J. B. de Jongh*. De legervoorziening tijdens den Wereldoorlog en de lessen, welke daaruit voor ons land te trekken zijn.

2. *U. J. W. Roldanus*. Moderne en gemotoriseerde artillerie.

3. *S. Schilderman*. De gasoorlog en de verdediging daartegen, ook met het oog op de burgerbevolking.

1933—1934

1. *W. F. Sillevius*. Luchtverdediging en luchtbescherming volgens de inzichten van dezen tijd.

2. *J. H. Jager*. Organisatie en gebruik van gepantserde, gemotoriseerde eenheden. Stroomingen in dit opzicht.

3. *W. J. K. Baay*. De hedendaagsche bewapening der infanterie en de mogelijke ontwikkeling in de toekomst. Invloed op de organisatie.

4. *M. W. L. van Alphen, R. van Tijen, A. Struyvenberg*. Bespreking van het Verdrag van de Commissie voor de reorganisatie van de weermacht (z.g. Rapport-Idenburg).

1934—1935

1. *Jhr J. Th. Alting von Geusau*. De opleiding tot beroepsofficier.

2. *H. A. F. G. van Ermel Scherer*. De strategische positie van Nederland en Nederlandsch-Indië en de verbeteringen die in verband daarmee aan de weermacht zouden moeten worden aangebracht.

3. *J. Th. Furstner*. De strategisch-politieke constellatie in den Stillen Oceaan.

4. *M. W. L. van Alphen*. De strijd om terreinvoorwerpen.

5. *J. B. de Jongh*. De economische en industriele verdedigingsvoorbereiding van Nederland en de taak, welke daarbij voor handel en industrie alsmede voor de intendance is weggelegd.

1935—1936

1. *J. J. C. P. Wilson*. Beschouwingen over het wezen der territoriale verdediging en over de rol, die handelingen uit den kleinen oorlog daarbij kunnen spelen, toegelicht door voorbeelden uit de krijgsgeschiedenis.¹⁾

¹⁾ De territoriale verdediging komt door valschermtroepen en vijfde colonne op de voorgrond.

2. *A. Struijvenberg*. Het Indische Defensieprobleem, gezien in het licht der huidige politiek-strategische en economische wereldconstellatie.

3. *J. J. van Santen*. Kruiser en (of) vliegtuig bij onze maritieme defensie van Nederlandsch-Indië.

4. *A. H. Nijhoff*. In hoeverre is materiele verbetering van onze strijdkrachten te land noodzakelijk en wat is de urgentie der verschillende verbeteringen?

1936—1937

1. *Jhr J. Th. Alting von Geusau*. Is herziening van onze dienstplichtwet urgent?

2. *M. R. H. Calmeyer*. Hoe moeten onze lichte troepen georganiseerd zijn?

3. *H. A. F. G. v. Ermel Scherer*. Onze hooger bevelvoering in Vredes- en Oorlogstijd.

4. *P. W. Best*. Een en ander over gebruik en organisatie van Nederlandsche luchtmachtstrijdkrachten bij den landoorlog.

5. *A. Q. H. Dijkhoorn*. Eenige beschouwingen over onze nieuwe tactische reglementen en voorschriften.

1937—1938

1. *F. S. W. de Ronde*. Welke zee- en luchtmachtstrijdkrachten zijn voor de verdediging van Nederlandsch-Indië noodzakelijk?

2. *P. L. van Boven*. De strijd van het 9e Fransche leger nabij de moerassen van Saint Gond tijdens den Marneslag in September 1914.

3. *M. W. L. van Alphen*. Tactische beschouwingen over strategische overvallen.¹⁾

4. *P. G. Mantel*. De harmonie in de weermacht in Nederlandsch-Indië.

Jhr J. Sandberg. Taak en samenstelling van het Kon. Ned. Indische Leger als onderdeel van de harmonische weermacht.

5. *N. T. Carstens*. Etappen- en verkeerdienst voor Nederland en eenige daarmee samenhangende vraagstukken.

1938—1939

1. *S. Veldmeyer*. De opleiding van onze infanterie; ook wat het kader betreft.

2. *W. J. K. Baay*. Het gebruik en de organisatie van modern anti-tankgeschut.

3. *B. R. P. F. Hasselman*. Het strategisch en tactisch gebruik van onze gemoderniseerde lichte troepen.

4. *D. A. van Hilten*. De infanterie-aanval, meer in het bijzonder over de laatste 300 m.

5. *W. Thomson*. Beschouwingen over kustverdediging. Zeemacht, Landmacht, Luchtmacht.

6. *P. L. G. Doorman*. Beschouwingen naar aanleiding van de artilleristische ondersteuning van den aanval ingevolge onze bestaande voorschriften.

¹⁾ Het ontbrak niet aan het inzicht, wel aan de middelen.

1939—1940

1. *J. F. W. Nuboer*. De imperiale taak van de Koninklijke Marine.
2. *G. L. Smit Sibinga*. Militaire Geologie.
3. *M. R. H. Calmeyer*. Moderne denkbeelden omtrent den aanval over een rivier.
4. *D. A. van Hilten*. Een tactisch-applicatorische studie.
5. *S. J. van Royen*. Beschouwingen over ontwikkeling, beteekenis en gebruik van Pantsertroepen.

1946—1947

1. *G. W. Salm en Dr H. Bruining*. De Bikini-proeven.
2. *F. Wijnman*. De verzorging van een moderne Infanterie-divisie te veld.
3. *G. van der Wolf*. Strategisch en tactisch gebruik der luchtstrijdkrachten bij den oorlog te land.
4. *J. F. W. Nuboer en H. W. Hettema*. Handhaving van de zeeverbindingen in oorlogstijd.

1947—1948

1. *J. S. Bax*. Met Hr. Ms. „Flores” in de Middellandse Zee 1943—1944.
2. *G. J. Le Fèvre le Montigny*. De officiersopleiding bij de Landmacht.¹⁾
L. A. C. van Dam van Polanen. De officiersopleiding bij de Luchtmacht.
3. *B. M. P. van Griethuysen*. Luchtlandingstroepen.
4. *A. W. Witholt*. Het vliegtuig in de Zeemacht.
5. *J. H. Couzy*. Grepen uit de ontwikkeling der tactiek in en na de Tweede Wereldoorlog.

1948—1949

1. *Ir J. Govers*. Natuurwetenschappelijk onderzoek voor Militaire Doeleinden
2. *D. A. van Hilten*. Beschouwingen over de oorlogshandelingen op en nabij Nederlands grondgebied uit het tijdvak Mei 1940—1945.
3. *G. Koudijs*. De maritieme grondslagen van overzeese krijgsv verrichtingen.
4. *J. H. v. Giessen*. Luchtverdediging.
5. *M. de Boer*. De Pioniers gedurende en na de Tweede Wereldoorlog.

1949—1950

1. *C. G. Lems en S. Dobbenga*. Landingen.
2. *J. W. E. Mulder*. Verbindingsdienst.
3. *H. van der Vloodt*. De ontwikkeling van de veldartillerie sinds het begin van de tweede wereldoorlog.
4. *V. E. Nierstrasz*. De Franse en Belgische operatieplannen van 1939 en 1940 in verband met de Nederlandse verdediging van de Zuidelijke Provinciën

¹⁾ Zie 1878/79. De draad wordt weer opgevat.

en de opmars van het Franse VIIe leger naar Noord-Brabant en Zeeland in Mei 1940.

5. *J. H. Couzy*. Pantsertroepen, in het bijzonder het gebruik van vechtwagens in de infanteriedivisie.

6. *H. P. Zielstra*. Enige lessen welke uit de tweede wereldoorlog getrokken kunnen worden ten aanzien van het strategisch bombardement.

1950—1951

1. *J. H. Heimel*. Rivierovergangen.

2. *Dr H. M. v. d. Vegt*. De Geneeskundige Dienst in Oorlogstijd.

3. *G. Koudijs*. *A. E. van Dishoeck* en *J. H. van Giessen*. De taak van Zee-, Land- en Luchtmacht, gezien in het licht van de tegenwoordige internationale verhouding.

4. *Mr F. R. Mijnlief*. De burgerlijke verdediging in Nederland.

5. *H. Ch. Kremer*. De kwalitatieve en structurele opbouw van een korps beroepsofficieren.

6. *Dr M. W. Mouton*. De ontwikkeling van het Oorlogsrecht in Wereldoorlog II.

1951—1952

1. *M. R. H. Calmeyer*. De vorming van defensieleiders in de Verenigde Staten van Amerika, naar aanleiding van een studiereis.

2. *F. E. Broers*. De Tactische Luchtstrijdkrachten in Korea.

3. *Mr H. J. Kruls*. Aspecten van de moderne zee-, land- en luchtoorlog in een wereldconflict.

4. *J. G. Cox*. De bedreiging van het onderzeebootwapen en de bestrijding daarvan.

5. *P. E. Jansen Schoonhoven*. Logistiek, en meer in het bijzonder het Luchtmacht-aspect daarvan.

6. *J. H. Couzy*. Rivierverdediging en verdediging op brede fronten.

7. *W. Lotsy*. *Dr F. Wensinck* en *Dr J. A. Cohen*. Bescherming tegen de Atomische, Biologische en Chemische Oorlogvoering.

1952—1953

1. *Mr O. W. S. Josephus Jitta*. Noodzaak en opzet van een totaal Verdedigingsplan.

2. *Dr J. Th. Wilkens*. De taak van de militaire psychiater bij het opvoeren van de gevechtskracht van het leger.

3. *Th. E. E. H. Mathon*. De Europese Defensie-Gemeenschap.

4. *A. van Sorge*. Geleide Projectielen.

5. *J. L. Hollertt*. De Pantserdivisie.

1953—1954

1. *S. D. Duyverman*. Zijn wij met onze defensie-inspanning op de goede weg?
2. *H. H. R. van der Laan*. Aanvullingssysteem van de Kon. Landmacht.
3. *Th. E. J. de Bie*. De Nederlandse Industrie en de defensie-inspanning.
4. *J. N. van Olm*. Het opereren met lichte Vliegkampschepen.
5. *A. J. de Vries*. De invloed van de moderne vliegtuigbouw op het strategische en tactische gebruik van het luchtwapen.
6. *G. H. Christan*. Lessen uit Korea.

1954—1955

1. *K. F. Kampenhout*. De invloed van de atoomwapens op de tactiek der landstrijdkrachten.
2. *G. J. M. C. van Nijnatten*. Enige aspecten der luchtverdediging.
3. *S. J. W. Elfferich* en *G. van der Graaf*. Hoe houdt men in tijd van oorlog de havens open.
4. *G. W. de Zwaan*. Het Infanterie-Vliegtuig.
5. *T. H. Bakker*. De Verzorging van de K.L. in Vredes- en Oorlogstijd na de oprichting van het Basis-Commando.
6. *M. R. H. Calmeyer, a.* De Herdenking van het negentigjarig bestaan der Vereniging.
  - b. Napoleon als veldheer voor onze tijd.
7. Inhoud der verslagen 1865—1955.

1955—1956

1. *Th. E. E. H. Mathon*. Een Krijgsmacht Studie Centrum (K.S.C.).
2. *Ir H. K. Stokla*. De logistieke behoefte van de luchtstrijdkrachten in de moderne oorlog.
4. *F. J. Kist*. De taak in de civiele sector bij de atoomoorlogvoering.
5. *D. Mantz*. De organisatie van de infanteriedivisie in de tactische atoomoorlog.
6. *M. G. Geschiere*. De strategische betekenis van het Noordpoolgebied in een toekomstig wereldconflict.

1956—1957

1. *R. J. Idzerda*. Verticaal startende en landende vliegtuigen in de moderne oorlog.
2. *H. F. O. Hagen*. De elektronische oorlogvoering.
3. *J. H. Jansen*. Von Clausewitz en onze tijd.
4. *E. R. d'Engelbronner*. Gedachten over het moderne gevecht te land.
5. *Th. E. E. H. Mathon*. De samenwerking tussen militaire en civiele leiding in de totale oorlog.
6. *H. M. L. F. E. van Oostrom Soede*. De invloed van atoomwapens op het gebruik der zeestrijdkrachten.

1957–1958

1. *J. G. Smit*. De verdediging van het achterland.
  2. *J. van Elsen*. De plaats van de logistiek in de krijgswetenschap.
  3. *J. H. de Vries*. Problemen rond de Fallout.
  4. *A. E. J. Modderman*. De politiek en de strijdkrachten.
  5. *W. F. G. Stein*. Veldartillerie in heden en toekomst.
  6. *Ir C. W. A. Oyens*. De technische gecompliceerdheid van moderne gevechtsvliegtuigen en de consequenties daarvan voor een kleine natie.
- „Negentig jaren Stafschool, Krijgsschool en Hogere Krijgsschool 1868–1958”
door E. R. d'Engelbronner, Kolonel van de Generale Staf. Jubileumuitgave.

1958–1959

1. *B. Sjerp*. De gestalte der zeemacht voortvloeiend uit de huidige ontwikkeling der middelen.
2. *A. J. de Vries*. Luchtverdediging.¹⁾
3. *Th. E. E. H. Mathon*. Verschillende aspecten van de ontwapeningsbesprekingen.
4. *A. B. Wolff*. Een andere visie op de ontwikkeling van de luchtverdediging.²⁾
5. *F. van Pelt*. Gedachten over moderne bewapening en over een wapensysteem voor een infanteriedivisie met bijbehorende legerkorpsstroepen.

1959–1960

1. *Ir W. Langeraar*. Operations Research.
2. *Prof Dr. G. J. Sizoo*. De betekenis van het natuurwetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de verdediging in Nederland.
3. *Mr F. R. Mijnlief*. Verplaatsing der bevolking.³⁾
4. *D. Mantz*. De betekenis van de Sovjet-strijdkrachten in de communistische leer.
5. *Ds. C. M. Graafstal* en *E. H. M. Vallen*. Het moreel van burgerbevolking en strijdkrachten.

1960–1961

1. *J. F. W. Nuboer*. Betekenis en rol in geval van een nieuw conflict van de Russische vloot.
2. *F. E. Hollander*. Voorlichting: De vijfde macht.
3. *P. J. A. Wagtmán*. Plaats en betekenis van het Dienstvak van de Technische Dienst.
4. *Dr M. W. J. M. Broekmeijer*. Het strategisch-economisch aspect van de machtsverhouding tussen Oost en West.
5. *D. A. Steenes*. Noodzakelijkheid van een problematiek rond de invoering van geleide wapens bij de Koninklijke Landmacht.

¹⁾ en ²⁾ Ook experts kunnen van mening verschillen; du choc des opinions . . .

³⁾ Of niet!

1961—1962

1. *Dr Ir J. M. J. Kooy*. Ruimtevaart en haar mogelijke toepassingen op militair gebied.
2. *F. Touber*. Het tactisch samenspel van de gemechaniseerde infanterie met de tanks.
3. *J. G. Cox*. Het offensief optreden der zeestrijkrachten in het licht der huidige machtverhoudingen.
4. *J. H. Couzy*. Beschouwingen over militair personeelsbeleid.
5. *Prof. Dr J. A. Cohen en Drs J. van Ormondt*. Chemische oorlogvoering.¹⁾

1962—1963

1. *Ir W. Vinke*. De problemen en mogelijkheden van kernvoortstuwing van schepen.
2. *C. Koster en S. D. Catalani*. De logistiek binnen de divisie.
3. *T. de Ruig Ing.* Moderne verbindingen.
4. *S. H. M. Wanrooy*. De toekomst van de luchtmacht bezien in verband met de komst van „Medium Range Ballistic Missiles”.
5. *J. D. Backer*. Strijdkrachten en „Public Relations”.

1963—1964

1. *Prof. dr. J. A. A. van Doorn*. De problemen en mogelijkheden van kernvoortstuwing van schepen. *(wijziging volgens in Cathedra 2/1969, blz. 60)*
De krijgsmacht als maatschappelijke fase
2. *Mr D. U. Stikker*. De NAVO.
3. *Mr F. R. Mijnlief*. Civiele verdediging en haar grenzen.
4. *J. E. van der Slikke*. De ontwikkeling van de pantserafweer met mogelijke toekomstige concepties.
5. *S. van der Pol*. Het strategisch luchtoffensief in de huidige Oost - West verhoudingen.
6. *C. Booster*. Wezen en doel van de administratie.

1964—1965

1. *Drs J. van der Valk*. De NAVO op weg naar 1969.
2. *R. J. W. Heslinga*. Gedachten over het „Oorlogsbeeld”.
3. *F. G. Kordes en W. G. Landzaat*. De computer als steun bij operaties en administraties der Koninklijke Marine.
4. *C. S. Slats*. Moderne luchtverdediging.
5. *C. J. Dijkstra en G. A. Numan*. Het optreden van guerilla's en het bestrijden daarvan.

„Mars in Cathedra 1865—1965” door J. J. de Wolf, Generaal-Majoor titulair der Genie b.d. Uitgegeven ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Vereniging,

¹⁾ Het nog steeds misdeelde kind, zie ook 1932—1933, 1951—1252.

1965–1966

1. *J. H. Couzy*. Strategische gedachten.
2. *L. C. van Zutphen*. Budgettering in de krijgsmacht.
3. *A. van Houte*. Gevechtsveldbewaking.
4. Onderzeebootbestrijding; deze voordracht is niet in druk verschenen.
5. *R. T. Overakker* en *F. M. Elkerbout*. De tactiek van de rivierovergang onder nucleaire dreiging.
6. *G. R. Bosch* en *J. G. Elkerbout*. Enige aspecten van de operaties met tactische luchtstrijdkrachten.

1966–1967

1. *Ir. W. Langeraar*. Het militaire zee-onderzoek als voorwaarde voor de beperking van de bedreiging uit zee.
2. *D. J. von Balluseck*. Politiek-strategische aspecten van het Oost - West probleem.
3. *Mr. H. M. A. Kamerlingh Onnes*. De toekomst van de civiele verdediging.
4. *Edz. de Vries*. Het geneeskundigebeleid van een krijgsmacht.
5. *A. Maat* en *A. J. van der Heiden*. Ontwikkelingen van tactische luchtstrijdkrachten en van luchtverdedigingsmiddelen voor landstrijdkrachten.

1967–1968

1. *C. L. J. van Lent*. Flexibel leiderschap in relatie tot informele organisatie.
2. *J. Drost*, *J. A. K. van Mossevelde* en *J. C. C. Dekker*. Air Mobility.¹⁾
3. *A. W. T. Gijsbers*. Sovjet divisie en regiment.
4. *Mr C. C. J. Kiewit*. Het militaire tuchtrecht op de helling.

¹⁾ What?